

Beslutningsforslag nr. B 98

Folketinget 2023-24

Fremsat den 19. december 2023 af Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Susie Jessen (DD), Hans Kristian Skibby (DD), Peter Skaarup (DD) og Inger Støjberg (DD)

Forslag til folketingsbeslutning

om at sikre ressourcer til vurdering af pneumokokvaccination til 65+-årige og andre voksne i særlig risiko

Folketinget pålægger regeringen at sikre de nødvendige midler til udførelsen af en medicinsk teknologivurdering (MTV) af permanentgørelsen af tilbuddet om pneumokok-

vaccination til 65+-årige og øvrige borgere i særlig risiko for sygdomsudvikling.

Bemærkninger til forslaget

Hvert år indlægges ca. 48.000 med en lungebetændelse (»Lungebetændelse«, Statens Serum Institut, den 10. april 2023). Ca. 1.600 mennesker dør årligt af lungebetændelse. Pneumokokker er den hyppigste årsag til indlæggelseskrævende lungebetændelser og kan også forårsage invasiv pneumokoksygdom (IPS) såsom alvorlige sygdomme som meningitis og blodforgiftning. Forekomsten af invasiv pneumokoksygdom (IPS) er højest hos børn under 2 år og hos ældre. I 2018 var der 800 tilfælde af IPS i Danmark. Under covid-19-epidemien var forekomsten af IPS faldende, og i 2021 blev der registreret 353 tilfælde. I 2022 var der 553 tilfælde af IPS, og forekomsten lader derfor til igen at være stigende (»Pneumokoksygdom«, Statens Serum Institut, den 21. marts 2023). Hos borgere på 65 år og derover er dødeligheden for IPS på ca. 16 pct. (»Pneumokokvacciner virker«, Statens Serum Institut, den 15. juli 2022).

Sårbare borgere kan beskyttes

Heldigvis er det muligt at vaccinere og beskytte sårbare borgere mod pneumokokker. Den 31. marts 2020 besluttede den daværende regering sammen med et enigt Folketing at tilbyde gratis vaccination mod pneumokoksygdom til alle 65+-årige for at beskytte dem og aflaste vores sundhedsvæsen (»Alle over 65 år får nu tilbud om pneumokokvaccine«, Sundhedsministeriet, den 2. juni 2020). Tilbuddet blev pr. 15. december 2021 yderligere udvidet til også at omfatte personer under 65 år med forhøjet risiko for alvorlig pneumokoksygdom.

I Sundhedsstyrelsens evaluering »Erfaringsopsamling: Læringer fra udrulning af sæsonvaccinationsprogrammer 2022-2023« fremhæver styrelsen, at vaccinationsprogrammerne og den samlede udrulning af de tre vaccinationsprogrammer mod covid-19, influenza og pneumokokker har været vellykket. Samtidig konkluderes det: »Vaccinationsindsatsen opnåede en høj tilslutning til vaccinationsprogrammet mod pneumokoksygdom« (»Erfaringsopsamling: Læring fra udrulning af vaccinationsprogrammer 2022-2023«, Sundhedsstyrelsen, den 1. marts 2023).

Imidlertid udløb bevillingen til et nationalt pneumokokvaccinationsprogram den 15. januar 2023. Det betyder, at det ellers succesfulde tilbud med tårnhøj tilslutning på mere end 80 pct. nu er sløjftet, og at der aktuelt ikke eksisterer et vaccinationsprogram mod pneumokokker for 65+-årige og andre voksne i risiko. Det bemærkes dog, at enkelte risikogrupper kan få klausuleret tilskud til pneumokokvaccination.

Flere patientforeninger er uforstående over, at det midlertidige tilbud ikke er fortsat eller permanentgjort. Bl.a. har Morten Freil, direktør i Danske Patienter, og Torben Mogenssen, formand for Lungeforeningen, rejst kritikken (»Behov for et nyt blik på vaccination«, side 26, »Gratis vaccinetilbud stoppet«, Lægemedielindustriens magasin, september 2023).

For bedst muligt at beskytte borgere over 65 år og andre i risiko og reducere antallet af indlæggelser i et sundheds-

væsen med kapacitets- og rekrutteringsudfordringer mener Danmarksdemokraterne at der bør sikres gode rammer for fortsat at kunne forebygge pneumokoksygdom i befolkningen. I den forbindelse foreslås det, at der afsættes øremærkede midler til, at sundhedsmyndighederne kan foretage de nødvendige analyser i form af en medicinsk teknologivurdering (MTV) eller et lignende fagligt grundlag, som skal skabe et afsæt for at rådgive om den fremadrettede forebyggelse af pneumokokker i Danmark.

Det bemærkes også, at den store gruppe af borgere, der er blevet vaccineret i 2020-2023, skal revaccineres 6 år efter deres første pneumokokvaccine – altså fra 2026 og frem – hvis beskyttelsen skal opretholdes. Dette har Indenrigs- og Sundhedsministeriet eller sundhedsmyndighederne aktuelt ikke en plan for.

Det vurderes derfor som rettidig omhu, at der med dette forslag sikres de nødvendige midler til, at myndighederne kan yde den nødvendige faglige rådgivning i forbindelse med en kommende plan for revaccination. Forslagsstillerne noterer sig, at Sundhedsstyrelsen har givet udtryk for, at man gerne vil lave en grundig gennemgang af pneumokok, hvor de forskellige vacciner kan ses i forhold til hinanden (»Behov for et nyt blik på vaccination«, Lægemedielindustriens magasin, september 2023, som nævnt ovenfor).

Herudover noterer forslagsstillerne sig, at indenrigs- og sundhedsministeren ligeledes har givet udtryk for, at ministeren ikke er afvisende over for sammen at finde de nødvendige midler til en sådan gennemgang (jf. svar på spørgsmål nr. § 158, folketingsåret 2022-23, om pneumokokvaccinationer, den 1. november 2023).

Konsekvenser af manglende handling

Beregninger viser, at et pneumokokvaccinationsprogram for borgere over 65 år kan forhindre 19.707 tilfælde af pneumokoksygdom og 1.308 dødsfald pr. 1 million personer i en femårig periode (»Health economic evaluation of introducing a PPSV23-based vaccination programme to adults aged 65 and above, and an extension to the 60-64 age group in Denmark«, Birck et al. / 2021). Manglende handling forventes dermed at øge presset på sundhedsvæsenet både i form af lægekontakter og indlæggelser, da forebyggelsespotentialet ved vaccination ikke udnyttes.

Overordnet om evaluering af vacciner

I henhold til § 158, stk. 2, i sundhedsloven (lovbekendtgørelse nr. 1011 af 17. juni 2023) er det indenrigs- og sundhedsministeren, der beslutter, hvilke sygdomme der skal tilbydes vaccination imod og til hvilke grupper som en del af de offentlige vaccinationsprogrammer. Beslutningen sker på baggrund af et fagligt grundlag, som Sundhedsstyrelsen udarbejder, bl.a. med input fra Vaccinationsrådet, hvor også Statens Serum Institut er repræsenteret.

Sundhedsstyrelsen har således ansvar for den faglige vurdering, der ligger bag en eventuel anbefaling af inklusion af en vaccine i vaccinationsprogrammerne. Den faglige vur-

dering beror typisk på, at der foretages en medicinsk teknologivurdering (MTV), men det kan også være styrelsen, der udarbejder et fagligt grundlag.

Det er forslaget formål at sikre, at sundhedsmyndighederne har midlerne til at skabe det nødvendige grundlag for en anbefaling vedrørende vaccination mod pneumokoksygdom for 65+-årige og øvrige borgere i risikogruppen.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Der er sundhedsøkonomiske gevinster forbundet med pneumokokvaccination i Danmark. Beregninger viser, at vaccination for 65+-årige er omkostningseffektivt. Tilbydes pneumokokvaccination til personer over 65 år, vil det medføre en samfundsmæssig gevinst på 72 mio. EUR (ca. 537 mio. DKK) pr. 1 million personer i en 5-årige periode (Birck et al., 2021, jf. ovenfor).

Der er aktuelt ca. 1,2 mio. 65+-årige borgere i Danmark (Danmarks Statistik, den 24. november 2023). Det bemærkes i den forbindelse, at pneumokokvaccination kan gives samtidig med influenza- og covid-19-vaccination, hvorfor ressourceforbrug og administrationsomkostninger for vaccination forventes at være lave.

Det skønnes, at finansieringsbehovet ved at sikre en bevilling til, at Sundhedsstyrelsen kan foretage en MTV af pneumokokvacciner, er i omegnen 1-3 mio. kr. (Sundheds- og Ældreudvalget, alm. del – svar på spm. 1407, folketingsåret 2019-20). Forslagsstillerne foreslår, at forslaget finansieres med midlerne til håndtering af covid-19 i 2024, som det var tilfældet med midlerne til det daværende midlertidige vaccinationsprogram mod pneumokokker.

Skriftlig fremsættelse

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre ressourcer til vurdering af pneumokokvaccination til 65+-årige og andre voksne i særlig risiko.

(Beslutningsforslag nr. B 98)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.